

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntahistorian laitos	
Tekijä-Författare-Author Karppi, Hanna-Leena			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Aviopuolisoiden verotus ja kaksijakoinen kansalaisuus : vuosien 1935 ja 1943 verotusuudistukset sosiaalisen sukupuolijärjestelmän ilmentäjinä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Poliittinen historia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2008-05-12	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 79 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Suomen tuloverolainsäädäntö perustui 1920-luvulta lähtien puolisoitten tulojen ja omaisuuden yhteisverotukseen, jota toteutettiin aina vuoteen 1976 asti. Väliin mahtuu kuitenkin kahdeksan vuoden ajanjakso, jolloin puolisoita verotettiin ansiotulojen osalta erillään. Erillisverotus oli edullista etenkin sellaisille aviopareille, joista molemmat tekivät ansiotyötä kodin ulkopuolella. Yhteisverotuksella taas suosittiin perinteistä työnjakoa, jossa toinen puolisoista työskenteli kodin piirissä.</p> <p>Tutkimuksen aiheena ovat vuosina 1935 ja 1943 tehdyt aviopuolisoiden verotusta koskevat poliittiset päätökset sekä niistä käyty keskustelu eduskunnassa, puolueiden sisällä ja lehdistössä. Tarkoituksena on selvittää niitä syitä, jotka vuonna 1935 johtivat aviopuolisoiden erillään verottamiseen ja lopulta yhteisverotuksen palauttamiseen vuonna 1943 sekä tarkastella aiheesta käydyn keskustelun pohjalta naisten asemaa 1930- ja 1940-luvun Suomessa. Tutkimuksen lähtökohtana ja teoreettisena viitekehystenä toimii ajatus kaksijakoisesta kansalaisuudesta sekä naisten ja miesten elämänalueiden eriytymisestä 1900-luvun alussa.</p> <p>Tutkimuksen keskeisimpiä lähteitä ovat valtiopäiväasiakirjat, komiteamietinnöt, valiokuntien ja eduskuntaryhmien pöytäkirjat sekä aikakauslehdistö.</p> <p>Vuonna 1935 tehty päätös siirtää aviopuolisoiden erillisverotukseen oli aikanaan hyvin edistyksellinen uudistus, eikä sillä ollut pohjoismaisia esikuvia. Uudistus toteutettiin jatkona vuonna 1929 hyväksytylle avioliittolaille, joka vapautti vaimon aviomiehen holhouksesta ja antoi tälle oikeuden hallita omaa omaisuuttaan. Taustalla vaikuttivat myös naisten ja vaimojen lisääntynyt ansiotyö sekä huoli aviottomista pareista. Yhteisverotuskäytännön nimittäin pelättiin estävän kahden ansiotyötä tekevän henkilön avioliittoa.</p> <p>Puolisoiden erillisverotusta ehdittiin toteuttaa vuoteen 1943 saakka, jolloin yhteisverotus hieman yllättäen palautettiin. Muutosta perusteltiin erillisverotuksen aiheuttamilla käytännön ongelmilla, mutta taustalla vaikuttivat myös erityisesti sodan aikana korostuneet väestöpoliittiset pyrkimykset.</p> <p>Voimakkaimmin erillisverotusta vastustivat sekä vuonna 1935 että 1943 maaseudun puolueet, jotka edustivat yhteisverotuksesta leipänsä saavaa kansanosaa. Maataloudessa perhe oli yksikkö, joka työskenteli yhdessä ja siksi yhteisverotuskäytäntöä ei nähty ongelmallisena. Sen sijaan oikeiston ja vasemmiston välistä jakolinjaa verotuskeskustelussa ei voida erottaa, sillä erillisverotuksen puolustajia löytyi sekä sosialidemokraateista että kokoomuksesta. Verotuskeskustelun keskeisimpiä teemoja oli sukupuolten välinen tasa-arvo. Naiset näkivät itsensä verotuksen kansalaisoikeutenaan ja ajoivat erillisverotusta eduskunnassa yhteisesti yli puoluerajojen.</p> <p>Vuosien 1935 ja 1943 uudistukset heijastivat osaltaan suomalaista sukupuolijärjestelmää ja siinä tapahtuneita muutoksia. Vuoden 1935 uudistuksella naisten toiminta-alue laajeni kodin piirin ulkopuolelle ja ansiotyöstä tuli vaimoille taloudellisesti kannattavampaa. Kaksijakoiseen kansalaisuuteen perustuvassa ja yhteiskunnallista äitiyttä korostavassa yhteiskunnassa tällainen muutos oli kuitenkin lopulta liiankin edistyksellinen ja erillisverotuskäytännöstä luopumisella naiset vedettiin lainsäädännöllisellä tasolla takaisin kodin piiriin.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords verotus yhteisverotus erillisverotus naisten asema väestöpolitiikka ansiotyö kotityö tasa-arvo			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			